

‘Dat het zo hard moet is een dogma’

Gehoorschade op jonge leeftijd heeft grote gevolgen voor wie het treft. Ook de maatschappelijke kosten zijn hoog. Te lang naar te harde muziek luisteren is schadelijk, of dit nu gebeurt via een oortelefoontje of bij live muziek. In 2011 werd een convenant gesloten waarin een norm staat van 103 dB(A). Maar hoe maak je dat waar? De Nationale Hoorstichting organiseerde een pilot project rond keurmerk Oorveilig.

| DOOR: KOEN KOCH, JOS VAN DE HATERD |

Op de themadag over ‘schadelijk versterkt geluid’ die de VPT dit jaar organiseerde in Ziggo Dome, waren er wel sprekers vanuit de poppodia (VNPF) en evenementen (VVEM) maar misten we de stem van de Nationale Hoorstichting. Terwijl de podia en evenementen in 2011 toch een convenant over versterkt geluid hebben ondertekend met deze stichting. Bovendien is de Nationale Hoorstichting een partij die - gesteund door overheid en fondsen - de middelen heeft om pers, politiek en publiek te beïnvloeden. Zichtlijnen sprak met woordvoerder Paul Heere over *Oorveilig*, het ‘keurmerk’ voor clubs en discotheken waarmee afgelopen jaar een pilot project is uitgevoerd. De eisen die daarbij zijn gesteld zijn in lijn met het convenant. Andere podia kunnen mogelijk leren van hun ervaringen. Zeven bekende clubs - Club AIR (Amsterdam), Bermuda (Eindhoven), Brothers (Bunnik), Harders Plaza (Harderwijk), Kerkplein (Breda), Matrixx (Nijmegen) en Woodstock 69 (Bloemendaal) - hebben

een jaar lang gewerkt met het volgende pakket maatregelen:

Geluidslimiet 103 dB(A)

De locatie hanteert een geluidslimiet van 103 dB(A), gemeten als gemiddelde over 15 minuten. Het geluidsniveau wordt continu gemeten en vastgelegd voor latere referentie. De meetapparatuur voldoet aan de norm (IEC61672 klasse 2 SPL sensoren).

Zichtbaarheid geluidsniveau

Het gemeten geluidsniveau wordt zowel voor de DJ als het publiek zichtbaar gemaakt op een display in de zaal.

Gehoorbescherming bezoekers

Aan de bezoekers wordt adequate gehoorbescherming aangeboden. Dit is gehoorbescherming met een muziekfilter dat voldoende dempt (SNR17 of ten minste 15 dB demping tussen 250 en 8000 Hz).

Opleiding medewerkers

Medewerkers hebben een training gevolgd

en kunnen bezoekers stimuleren ‘oorveilig’ uit te gaan.

Informatievoorziening bezoekers

Bezoekers worden geïnformeerd over de risico's van gehoorschade en hoe zij hun gehoor kunnen beschermen.

Resultaten Oorveilig

Bij de clubs was in de testperiode sprake van een groot aantal overschrijdingen van de geluidslimiet van 103 dB(A). Let wel: deze clubs hebben zichzelf aangemeld voor dit project en zijn dus van goede wil. In de praktijk blijkt het toch op alle fronten fout te kunnen gaan: bij de metingen, door toedoen van de bezoekende artiest, door gebreken binnen de eigen organisatie, door falende voorlichting of (veronderstelde) desinteresse van het publiek. Paul Heere: ‘Het is voor de clubs complexer dan iedereen van tevoren had verwacht.’

Enkele voorbeelden:

- Als de geluidsmeter niet op de goede plek

Komt er een wettelijke geluidslimiet?

In het convenant Geluidsbeheer Muzieklocaties staat 103 dB(A) als geluidsnorm. Deze afspraak is gemaakt in 2011 tussen VVEM, VNPF en de Nationale Hoorstichting. De poppodia en evenementenmakers hebben twee jaar de tijd gehad om de afspraken te implementeren, nu is het tijd voor evaluatie. Dit

najaar staat het gesprek met de partners van het convenant op de agenda, zo liet staatssecretaris Van Rijn in juni weten. Van Rijn (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) antwoordde op vragen van Kamerlid Wolbert (PvdA) die hem vroeg of hij een geluidslimiet van 100 dB(A) zou willen vastleggen.

Zo ver wil Van Rijn nog niet gaan. Hij schrijft: ‘Tijdens het gesprek met de betrokken partijen over de gezamenlijke aanpak van gehoorschade door te harde muziek (...) zullen we ook spreken over een verantwoorde geluidslimiet. Daarnaast is er de optie van het wettelijk vastleggen van een

geluidslimiet. Maar ik wil nog niet vooruitlopen op de vraag of een maximale geluidslimiet via wetgeving vastgelegd zou moeten worden.’ Van Rijn wil dus het gesprek met de muzieksector afwachten. Maar hij laat wel fijntjes weten dat hij andere opties heeft dan alleen een convenant.

Het instellen van geluidsluwe zones is een van de mogelijke maatregelen.

- blijkt te hangen, kloppen de metingen niet.
- De registratie van het geluidsniveau kan haperen als de internetverbinding wordt onderbroken.
- Het personeel heeft het te druk om ook nog op het geluidsniveau te letten.
- Het blijkt moeilijk om met het team de aandacht voor *Oorveilig* vast te houden.
- Veel artiesten (DJ's en MC's) trekken zich niks aan van de geluidslimiet.
- De oordoppen worden aangeboden via een automaat maar de interesse van het publiek is gering.

Al deze punten zijn in een matrix gezet met suggesties en oplossingen. Bijvoorbeeld:

- Maak van gehoorbescherming een vast onderwerp in het teamoverleg.
- Informeer de artiesten over de geluidslimiet, leg deze vast in het contract.
- Informeer het publiek actief over risico's op gehoorschade, zowel op de locatie als via website en social media.
- Bied oordoppen te koop aan bij de kassa, bij de muntenverkoop, niet (alleen) via een automaat.

Ondanks de tegenvallende uitkomst is Paul Heere niet ontevreden. 'Je moet realistische doelen stellen. Het gaat erom stappen in de goede richting te zetten, het bewustzijn te stimuleren en achteraf goed te kijken wat wel en niet werkt.' Hij ziet wel degelijk winst van het project. 'De testperiode heeft geleid tot een schat aan ervaring met het invoeren van de maatregelen', zegt hij. De

matrix met problemen en oplossingen staat op de website.

Wat wil het publiek

Paul Heere wil nog wel een punt maken. De norm wordt vaak overschreden, maar de vraag is of het publiek dit ook wil. In een onderzoek uit 2010 zegt 84 procent van de ondervraagden dat zij de muziek te hard vinden of dat deze zelfs pijn aan de oren doet. Wat hem betreft is het duidelijk. Door harder te gaan dan de 103 dB(A) uit het convenant doe je de bezoekers geen plezier. Het zijn veelal de artiesten, organisatoren of de locaties zelf die te harde muziek nodig en normaal vinden. 'Dat het zo hard moet is een dogma. De norm van 103 dB(A) geeft meer dan genoeg ruimte om een mooie avond op te bouwen. Met een vakkundige geluidsregeling is er voldoende dynamiek. En laten we niet vergeten dat 103 dB(A) op zich al een gevaarlijk geluidsniveau is.' Als één van de oplossingen ziet hij geluidsluwe zones, zodat het publiek echt iets te kiezen heeft. Het geluidsonwerp is er nu vaak op gericht om overal hetzelfde geluid te creëren. De gedachte is dat mensen entree betalen of een duur kaartje kopen om een artiest te zien en dus overal hetzelfde geluid moeten hebben. Het kan ook anders. 'Geef het publiek zelf de keuze om een zone op te zoeken waar het zachter is en zo te bepalen welke dosis geluid geconsumeerd wordt.' ◀

www.oorveilig.nl/downloads/matrix_oorveilig.pdf
www.hoorstichting.nl

Metten is weten

Hieronder enkele adviseurs en leveranciers die ervaring hebben met metingen en het documenteren van geluidsniveaus bij festivals, podia en voor gemeentelijke diensten.

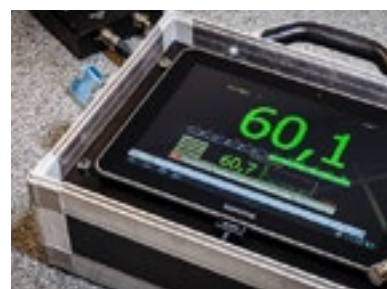
MeTrao

www.eventacoustics.nl

10Eazy

www.amptec.nl
www.amptec.be
www.10eazy.com

Munisense

www.munisense.nl

dBControl

www.dbcontrol.nl

